

НАВЧАЛЬНІ ІНТЕРНЕТ ПРОГРАМИ ЯК ФАКТОР ІНТЕНСИФІКАЦІЇ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті узагальнено зміст поняття «мультимедійні технології», розглянуто деякі види мультимедійних технологій та обґрунтовано доцільність їх використання у формуванні музично-педагогічної компетентності майбутніх фахівців як засобу інтенсифікації цього процесу.

Ключові слова: мультимедійні навчальні програми, мультимедійні презентації, мультимедіа - тренажери.

В статье обобщено содержание понятия «мультимедийные технологии», рассмотрены некоторые виды мультимедийных технологий и обоснована целесообразность их использования в формировании музыкально-педагогической компетентности будущих специалистов как способа интенсификации этого процесса.

Ключевые слова: мультимедийные технологии, мультимедийные презентации, мультимедиа-тренажеры.

In the article generalized maintenance of concept «multimedia technologies», some types of multimedia technologies and grounded expedience of their use are considered of forming of musical pedagogical competence of future specialists as to the mean of intensification of this process. For arrangement of plenty of information of different quality in necessary educational aims, necessary development of the special the Internet of the programs. Popular the types of educational Internet resources are consider the followings: hot-list, multimedia scrapbook, treasure hunt, subject sampler and web-quest. For example, «hot-list» (a list is after a theme) is a list the Internet of site after a theme which is studied. It is enough to enter a keyword a student in the searching system, and to get is needed hot-list. A next internet-resource of «Multimedia scrapbook» (multimedia rough copy) is collection of multimedia resources. In comparison from hot-list he includes reference to the text files, audio programs, video klipi, and others like that. All files of this resource can used as informative and illustrative material during the prosecution of theme from discipline “Theory and method of musical education of children”. Next resource – it has a task of «Treasure hunt» (hunt is on treasures) germination from hot-list I multimedia scrapbook, however differs that every reference is contained by a question after materials of site which promotes searching-cognitive to activity of students. «Subject of sampler» is directed on debatable themes, utterances of own point of view. «Web-quest» (Internet-project) of –problem task with the elements of rolevoy game which is executed for help the Internet of resources (audio- and video). The subject of problem tasks of web-quests is various and has a different degree of complication.

Keywords: multimedia technologies, effective means, cognitive activity, primary school pupils.

Постановка проблеми. Серед чинників модельованого освітнього середовища окреме місце належить професійно-предметному оточенню, яке представляє собою сукупність різних елементів (наочні посібники, література професійного напрямку, зразки продуктів професійної діяльності). Натомість (поряд з принципом професійної спрямованості) необхідно враховувати характеристики, що дозволяють розглядати ці елементи як фактори розвитку особистості. Інформаційне оточення представляє собою сукупність умов, які сприяють виникненню і розвитку процесів інформаційно-навчальної взаємодії між студентами, викладачем і інформаційними ресурсами (комп'ютеризованими і не комп'ютеризованими): електронні навчальні посібники з теоретичних питань, методичні рекомендації до виконання завдань, бланки звітних матеріалів, інформаційні ресурси Інтернет, навчальні й тестові програми.

Аналіз останніх публікацій. Проблеми створення і застосування мультимедійних навчальних програм розглянуто у працях В.М. Афанасьєва, М.З. Грузмана, С.В. Дмитрієва,

О.Ю. Соколова, А.Ф. Старкова, В.В. Таргонської, С.Н. Трапезникова та ін. Вчені зазначають, що мультимедія, маючи особливий вплив на сфери навчання і виховання, дає змогу інтенсифікувати процес навчання, надати йому динамізму, гнучкості, посилити його прикладну спрямованість. Сучасне викладання неможливе без використання мультимедіа технологій, як інструменту для вдосконалення і оптимізації навчального процесу.

Формулювання цілей статті. На сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства використання мультимедійних технологій у вищій школі з метою активізації пізнавальних інтересів суб'єктів навчання стало вже майже звичним явищем. Однак, недостатньо висвітленим у наукових працях залишається питання застосування зазначених технологій в процесі формування музично-педагогічної компетентності майбутніх педагогів дошкільного профілю – вихователів та музичних керівників.

Метою статті є розгляд навчаючих Інтернет програм та обґрунтування доцільності їх використання як фактору інтенсифікації процесу формування музично-педагогічної компетентності майбутніх фахівців.

Виклад основного матеріалу. Застосування мультимедійних систем навчання надає освітньому процесу специфічну новизну, яка за своїм змістом і формою викладення має можливість відтворити за короткий час значний за обсягом матеріал, а також подати його в незвичному аспекті, викликати у студентів нові образи, деталізувати нечітко сформовані уявлення, поглибити здобуті знання. Мультимедійні засоби у вищій школі охоплюють електронні підручники та посібники, самостійно підготовлений викладачем матеріал, презентацію інформації за допомогою програми PowerPoint, відео лекції та заняття, тренажерні програми та ін. Крім того, специфіка музичного навчання майбутніх педагогів дошкільної освіти – вихователів та музичних керівників, зумовлює використання таких мультимедійних засобів, як віртуальна лабораторія, віртуальна екскурсія та ін. Дамо характеристику тим засобам, що найчастіше використовуються у процесі формування музично-педагогічної компетентності майбутніх фахівців, а саме мультимедійним презентаціям та мультимедіа-тренажерам.

Як довела практика, мультимедійні технології як засоби навчання можна використовувати при проведенні різного типу занять. Наприклад, у процесі читання лекцій застосовуються презентації, що містять різні види інформації: текстову, звукову, графічну, анімації. На практичних заняттях доцільне використання мультимедіа-тренажерів, тестових програм для закріплення і контролю знань.

Мультимедійна презентація – це один із найбільш функціональних та ефективних засобів проведення проблемних лекцій з “Теорії та методики музичного виховання дітей”. Презентацію складає набір слайдів, представлених у певному порядку, які демонструють на екрані за допомогою мультимедійного проектора і слугують ілюстрацією до розповіді викладача. Особливістю застосування мультимедійних презентацій є наявність автоматичного контролю і обмеження часу, поєднання усного викладу лекційного матеріалу з демонстрацією слайд-шоу, що дає змогу зосереджувати увагу на найважливіших моментах навчального матеріалу. Вимоги до оформлення презентації та основні етапи її створення знаходимо на сайті «Презентацію про презентацію» [4]. Також можна скористатися відомими програмними засобами – Microsoft Power Point, Macromedia Flash, Picasa, Photodex Pro Show та ін. Зокрема, програма Picasa дозволяє виокремлювати статичні й динамічні зображення з Інтернету, зручно і швидко проектувати як слайд-шоу, так і навчальні фільми, додавати до проекту текстові й звукові коментарі, створювати колажі із статичних зображень.

Мультимедіа - тренажери – це навчально-тренувальні програмні продукти, які орієнтовані на відпрацювання студентами певних умінь й придбання навичок з дисципліни “Теорія та методика музичного виховання дітей”. Відмінність сучасних тренажерів від традиційних полягає в можливості імітувати професійні й навчальні ситуації, використовуючи технології мультимедіа, зокрема, високоякісну анімацію, тривимірну (3D) графіку, музику MIDI (Musical Instrument Digital Interface), цифровий інтерфейс музичних інструментів (стандарт, що дозволяє приєднувати до комп'ютера цифрові музичні інструменти) тощо [1]. Існує значний спектр мультимедіа-тренажерів, які орієнтовані на музичне навчання студентів: “My Piano”, “Shazam”, “Classic Metronome”, “Викладач фортепіано” тощо.

Під час процесу формування музично-педагогічної компетентності студентами з метою розвитку рефлексії одним із індивідуальних завдань є створення методичного портфоліо, в якому майбутні педагоги збирають і систематизують матеріали про себе та свої методичні погляди, викладають розробки музичних та інших занять, розваг, матеріали педагогічної практики та науково-дослідницької роботи, самоаналіз діяльності та ін. Тобто, все, що забезпечує цілісне відображення особистісних характеристик студента, його інтересів та демонстрацію динаміки індивідуального розвитку музично-педагогічної компетентності. Приклад розробки електронного портфоліо (Е-портфоліо) можна знайти в мережі Інтернет [2].

Однією з функцій мультимедійних технологій у методичній підготовці майбутніх педагогів є функція контролю. Оцінювання знань студентів методом тестування відбувається автоматично і без прямої участі викладача, що підвищує його об'єктивність. Зазначимо, що тести для майбутніх педагогів є не лише засобом оцінювання, а й інструментом самопідготовки та самоконтролю.

Вважаємо, що для упорядкування великої кількості інформації різної якості в потрібних навчальних цілях, необхідна розробка спеціальних Інтернет програм у вивченні дисципліни «Теорія та методика музичного виховання дітей». В цьому випадку можна скористатися прикладом навчальних Інтернет-ресурсів, що мають досвід використання у вищій школі, а саме: hot-list, multimedia scrap book, treasurehunt, subjectsampler та web-quest [3]. Наприклад, «hot-list» (список за темою) – це список Інтернет сайтів за темою дисципліни, що вивчається. Студенту достатньо ввести ключове слово у пошукову систему, і одержати потрібний hot-list. Наступний Інтернет-ресурс «multimedia scrap book» (мультимедійна чернетка) представляє собою колекцію мультимедійних ресурсів. У порівнянні з hot-list він включає посилання на текстові файли, аудіопрограми, відеоклипи тощо. Всі файли цього ресурсу можуть використовуватися як інформаційний та ілюстративний матеріал під час роботи над будь-якою темою дисципліни «Теорія та методика музичного виховання дітей».

Наступний ресурс – це завдання «treasurehunt» (полювання на скарби) має схожість з hot-list и multimedia scrap book, проте відрізняється тим, що кожне посилання містить питання за матеріалами сайту, сприяючи пошуково-пізнавальній діяльності студентів. «Subjectsampler» спрямований на дискусійні теми, висловлювання власної точки зору. «Web-quest» (Інтернет-проект) – це проблемні завдання з елементами рольової або ділової гри, що виконуються за допомогою Інтернет ресурсів (аудіо- і відео). Тематика проблемних завдань web-quests різноманітна і має різний ступінь складності.

Кожний із зазначених видів навчаючих Інтернет ресурсів витікає з попереднього, поступово ускладнюється і тим самим дозволяє вирішувати більш складні навчальні завдання. Так, hot-list та multimediascrapbook спрямовані на пошук, відбір, класифікацію інформації; treasurehunt, subjectsampler и webquest вже містять елементи проблемного навчання і спрямовані на активізацію пошуково-пізнавальної діяльності студентів.

Таким чином, розглянуті засоби мультимедія є дієвою навчальною технологією, завдяки притаманній їй якості інтерактивності, гнучкості і інтеграції різноманітних типів мультимедійної навчальної інформації, а також завдяки можливості враховувати індивідуальні особливості студентів та сприяти підвищенню їх мотивації. Крім того, інтеграція Інтернет у формуванні музично-педагогічної компетентності студентів це не тільки вирішення навчальних завдань, але й підготовка студента до самоосвіти, як у галузі нових технологій, так і у фаховій освіті, а також самовдосконалення навичок у сфері міжособистісних стосунках.

Література

1. Андрієвська В.М., Олєфіренко Н.В. *Мультимедійні технології у початковій ланці освіти. – Інформаційні технології і засоби навчання. – 2010. – №2 (16). – Режим доступу: <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>.*
2. *Коршунова В. В. Организация исследовательской деятельности по информатике при создании Е-портфолио: дис. ... канд. пед. наук. / Коршунова Вера Владимировна. – Красноярск, 2009. – 167 с.*

3. Сисоев П.В. *Современные учебные Интернет-ресурсы в обучении иностранному языку// ИЯШ. – 2008. – №6. – с.85.*

4. http://biology.org.ua/files/presentation_about_presentation.ppt.

УДК 17.026.3:[378.091.12.011.3-051:373.3]

Сакалюк О.П.

АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНІ ТЕХНІКИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЕМПАТІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ РОБОТИ З ПОТЕРПІЛИМИ ВІД НАСИЛЬНИЦЬКИХ ДІЙ НЕПОВНОЛІТНІМИ

Стаття присвячена висвітленню проблеми застосування арт-терапевтичних технік у формуванні емпатійної культури майбутніх учителів початкової школи. Виокремлені найпоширеніші види арт-терапії. Розглядається роль арт-терапії у роботі педагогів з потерпілими від насильницьких дій неповнолітніми. Подані до уваги арт-терапевтичні техніки по наданню допомоги потерпілим від насильства дітям, відзначена необхідність широкого вибору образотворчих матеріалів для проведення арт-терапевтичної роботи.

Ключові слова: емпатійна культура учителя початкової школи, арт-терапія, колаж, ебру, лайф-коучинг.

Статья освещает проблемы применения арт - терапевтических техник в формировании эмпатийной культуры будущих учителей начальной школы. Выделенные распространенные виды арт - терапии. Рассматривается роль арт - терапии в работе педагогов с жертвами насильственных действий несовершеннолетними. Представленные во внимание арт - терапевтические техники по оказанию помощи пострадавшим от насилия детям, отмечена необходимость широкого выбора изобразительных материалов для проведения арт - терапевтической работы .

Ключевые слова: эмпатийная культура учителя начальной школы , арт - терапия , коллаж , эбру , лайф- коучинг.

The article deals with the problem of the application of art - therapeutic techniques in shaping the empathy culture of the future elementary school teachers . Allocated the most common types of art - therapy. Explores the role of art - therapy in the work of teachers with victims of violence minors. Submitted to the attention of art - therapeutic to assist children victims of violence, noted the need for a wide array of art materials for art - therapeutic work .

Keywords: empathy culture of the elementary school teachers, art - therapy, collage, ebru , life coachin .

Соціально-економічні та політичні зміни в українському суспільстві, досягнення світової думки в Україні, гуманізація вищої школи у відповідності з Законодавством України – Законом "Про освіту"(1991), "Про вищу освіту" (2002), а також умовами реалізації "Національної доктрини розвитку освіти України у ХХІ столітті" (2001) вимагають якісно нового підходу у вирішенні проблеми формування емпатійної культури майбутніх учителів початкової школи. Сьогодні вимагає високоякісної підготовки фахівця, здатного не лише до творчої професійної самореалізації та професійного становлення як суб'єкта професійної діяльності гуманістичного спрямування, а й спроможного залучити молоде покоління до глибокого пізнання мистецтва[6].

Насильство у сім'ї заявляє про себе на повний голос. Дослідження, які проводилися в Україні підтверджують надзвичайну гостроту проблеми і поширення різних форм насильства над неповнолітніми. Останнім часом зростає кількість випадків вчинення насильства над дітьми, про які стає відомо. Неповнолітні часто соромляться або бояться розповісти про те, що над ними знушаються. Тому в процесі соціально-психологічної адаптації молодших